

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

Concil. In Saieg. Habi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

IN Dei nomine, ego Aribio Moguntinae sedis Archiepiscopus, quanuis indignus, cum ceteris confratribus nostris, & coepiscopis, Burchardo Vvormaciensi, Vverchario Argentino, Brunone Augustensi, Ebethardo Babenbergensi, Meginhardo Vvircenbursensi, synodum in salegunstat. condiximus. Anno dominice incarnat. M. XXIII. Indiēt. V. II. Idus August. Anno autem domini Henrici secundi, regnantis, XXI. Imprij verò, VI. quatenus cum communi confratrum prædictorum consilio, atque consultu, multimoda diuinorum officiorum atque synodaliū legum componeretur dissensio, & disparilitas nostrarum singularium consuetudinum, honesta consensione redigeretur in vnum. Ideoque propter illas lamentabiles diffensiones, communi decreto concilij, hæc capitula sancita sunt.

De abstinentia carnis, & sanguinis, in subscriptis temporibus. Caput I.

VT xiiii. dies omnes Christiani ante festiuitatem S. Iohannis Baptistæ in abstinentia sint carnis & sanguinis, nisi infirmitate impediēte, aut alicuius festi sollennitate quæ in illo episcopio celebris habetur intercedente. Et ante Nati. domini similiter. Et in vigilia Epiphaniæ. Et in omnium vigiliis apostolorum. Et in vigilia assumptionis sanctæ Mariæ, Et in vigilia sancti Laurentij, necnon etiam in vigilia omnium sanctorum adiacentes prædictis vigiliis vnam horam refectiois, excepta infirmitate, & nisi aliquis sit, qui proprio voto maiori abstinentia vti velit.

In concilio in salegunstat habito.

De custodiendo ieiunio IIII. temporum. Cap. II.

DE incerto autem ieiunio, IIII. temporum hanc certitudinem statuimus, vt si Calen. Mar. in iiii. feria, siue antea euenerint, eadem hebdomada ieiunium celebretur. Si autem Kalen. Mar. in v. feriam aut vi. aut Sabbatum distenduntur, in sequentem hebdomadam ieiunium differatur. Simili quoque modo si kal. Iunij in iiii. feriã, aut antea euenerint, in subsecente hebdomada ieiunium celebretur. Et si in v. feriam aut vi. aut sabbatum contigerit, ieiunium in iii. hebdomadam referuetur, & hoc sciendum est,

Ex eodē concilio.

CONCIL. IN SALEG. HABU.

quod si quando ieiunium mensis Iunij in vigilia pentecostes secundum prædictam regulam euenerit, non ibi celebrandum erit, sed in ipsa hebdomada sollemni pentecostes, & tunc propter sollemnitatem spiritus sancti, diacones dalmaticis induatur, & Alle. cantetur, & stectamus genua non dicatur. Eodem modo de septembris ieiunio constitutum est, ut si Kal. Sep. in iij. feria euenerit, aut antea, ieiunium in iij. hebdomada celebretur, & si in v. aut vj. aut sabbato contigerit, in iij. hebdomada ieiunandum erit. In decembr. illud obseruandum erit, ut proximo sabbato ante vigiliam natalis domini celebretur ieiunium: quia si vigilia in sabbato euenerit simul vigilia & ieiunium celebrare non conuenit.

Quibus temporibus legitima conubia prohibenda sint. Caput III.

Ex eodē concilio.

DE legitimis autem coniugiis ita visum est, quod nullus Christianus uxorem ducere debeat ab aduentu domini, usque in octauas Epiphanię, & à lxx. usque in octauas Paschæ, nec in supra notatis quatuordecim diebus ante festiuitatem Sancti Ioannis Baptista, neque in prædictis ieiuniorum diebus, siue in omnium sollemniū dierum præcedentibus noctibus.

Vt presbyter qui post gallicantum bibat, nisi necessitas cogat, sequenti die Missam celebrare non audeat. Cap. IIII.

Ex eodē.

DEeretum est etiam in eodem concilio, ut presbyter aliquis qui post gallicantum æstiuis noctibus bibens, proximo die Missam non celebret, hyemantibus similiter, nisi necessitas cogat.

Vt presbyter non amplius quàm tres Missa, in die celebret. Cap. V.

Item ex eodem.

Item decretum est, ut vnusquisque presbyter in die non amplius quàm tres Missas celebrare præsumat.

Vt nemo corporale ad extinguendum incendium in ignem proiciat. Cap. VI.

Ex eodē.

Conquestum est etiam in sancto concilio de quibusdam stultissimis presbyteris, ut quando incendium

videant, corporale dominico corpore consecratum, ad extinguendum incendium temeraria presumptione in ignem proiciant. Ideoque decretum est sub anathematis interdictione, ne viterius fiat.

De hoc si duo inculpati fuerint in adulterio, & vnus negat, alter profitetur, quid inde faciendum sit. Cap. VII.

Interrogatum est, si duo in adulterio inculpati fierent, & *Ex eodē.*
vnus profiteretur, & alter negaret, quid inde agendum esset. Decretum est etiam à sancto concilio, vt ille qui negauerit, probabili iudicio se expurget, & qui professus fuerit, dignè poenitentiam agat.

Vt nemo gladium in Ecclesiam portet. Cap. VIII.

Decretum est etiam in eodem concilio, vt nemo gladium in Ecclesiam portet, regali tantum excepto. *Ex eodē.*

Ne mala colloquia in Ecclesia, aut in atrio Ecclesie fiant. Caput IX.

Statuìt etiam sancta synodus, vt mala consuetudo quæ *Ex eodē.*
sapid omnes penè iam inoleuit, omnino prohibeatur, hoc est, quod colloquia sua in atrio alicuius Ecclesie constituunt habenda, & tunc ea in ipsa maxima exercent Ecclesia, vbi orationes & diuina tantum fieri æquum est officia.

De Euangelio, In principio erat verbum, & missis peculiaribus, ne fiant non suis temporibus. Caput X.

Quidam etiam laicorum, & maximè matronæ habent *Ex eodē.*
in consuetudine, vt per singulos dies Euangelium. In principio erat verbum, & missas peculiare, hoc est, de sancta trinitate, aut de sancto Michaële, & ideo sanctum est in eodem concilio, vt hoc vltèrius non fiat, nisi suo tempore, & nisi aliquis fidelium audire velit pro reuerentia sancte trinitatis, non pro aliqua diuinatione: & si voluerint vt sibi missæ cantentur, de eodem die audiant missas, vel pro salute viuorum, aut pro defunctis.

CONCIL. IN SALEG. HABE.

De computatione consanguinitatis. Cap. XI.

Ex eodē concilio. **Q**uidam etiam generationem consanguinitatis ita volunt numerare, vt frater & Soror sint primi, Hoc autem statuit sancta synodus sicut etiam ab antiquis patribus decretum est, vt ita non essent, sed vt nepos, & neptis, id est filius fratris, ac filia Sororis primi habeantur.

Aedificia laicorum in atrio Ecclesiae non ponantur.

Caput XII.

Ex eodē. **S**tatutum est etiam vt aedificia laicorum, quae Ecclesiis adiuncta sunt, auferantur, & nulla in atrio Ecclesiae ponantur nisi tantum presbyterorum.

Vt nullus laicus presbytero Ecclesiam suam commendet sine licentia Episcopi sui.

Caput XIII.

Ex eodē. **I**tem decretum est, vt nullus laicorum alicui presbytero suam commendet Ecclesiam, praeter consensum episcopi, sed eum prius mittat suo episcopo, vel eius vicario, vt probetur si scientia, aetate, & moribus talis sit, vt sibi populus Dei commendetur.

Si duo de adulterio accusati fuerint, quid inde faciendum sit Cap. XIII.

Ex eodē. **S**tatuit quoque sancta synodus, si duo de adulterio accusati fuerint, & ambo negauerint, & orant sibi concedi, vt alterum illorum utroque diuino purget iudicio, si vnum in hoc deciderit, vt ambo rei habeantur.

Vt bannitum ieiunium ab omnibus diligentissime obseruetur. Cap. XV.

Ex eodē. **D**ecretum est etiam, vt omnes bannitum ieiunium, in quocunque episcopo celebratur, diligentissime obseruent, & si quis illarum viij. interdictarum rerum aliquam redimere voluerit, vnum pauperem prout sua facultas erit, eadem die reficiat.

De illis qui Romam ituri sunt. Cap. XVI.

Decreuit quoque sancta synodus, vt nullus Romam eat, nisi cum licentia sui episcopi, vel eius vicarij.

Vt carina non diuidatur pœnitenti.

Caput XVII.

ET illud sub anathemate præceptum est, vt nullus presbyterorum cuiquam pœnitenti carinam diuidere præsumat, si infirmitas non interuenerit.

De illis qui pœnitentiam à sacerdotibus accipere nolunt. Cap. XVIII.

Quia multi tanta mentis suæ falluntur stultitia, vt in aliquo capitali crimine inculpati, pœnitentiam à sacerdotibus suis accipere nolunt, in hoc maximè confisi, vt Romam euntibus apostolicus omnia sibi dimittat peccata, sancto visum est concilio, vt talis indulgentia illis non proficit, sed prius iuxta modum delicti pœnitentiam sibi datam à suis sacerdotibus adimpleant, & tunc Romam ire si velint, ab episcopo proprio licentiam, & literas ad apostolicum ex iisdem rebus deferendas accipiant.

Vt omnis pœnitens dum carinam suam ieiunat, de loco ad locum non migret.

Caput XIX.

Decretum est etiam in eodem concilio, vt omnis pœnitens dum carinam suam ieiunat, de loco in locum non migret, sed ibi permaneat vbi suam acceperit pœnitentiam, vt proprius sacerdos sibi præbeat testimonium: si autem sibi propter hostiles insidias ieiunare non poterit, sius sacerdos eum confratrum suorum alicui, vbi pacificè possit ieiunare, diligentissimè commendet.

Vt nullus prebyter quenquam pœnitentem in Ecclesiam introducat. Cap. XX.

In eodem quoque concilio decretum est, vt nullus presbyterorum quenquam nisi iussu episcopi Ecclesiam introducere præsumat, cui pro aliquo delicto illam ingredi non liceat.

QVOMODO INITIANDA fit Synodus.

Hora cõueniēti, qñ Episcopo vel eius vicario visum fuerit, oēs expellātur de Ecclesia, obsecratis foribus cun